МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____ Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Педагогічна деонтологія

PEDAGOGICAL DEONTOLOGY

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«Педагогічна деонтологія»* скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань, усіх спеціальностей.

«01» жовтня 2025 р. 16 с.

Розробник: *Тимченко Алла Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогічна деонтологія»* розглянуто на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол №2 від «08» жовтня 2025 р.

Завідувач кафедри *Світлана Якименко*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогічна деонтологія»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол №1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Педагогічна деонтологія»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Педагогічна деонтологія»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №8 від «29» жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Тимченко А.А., 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування 11
7. Форми поточного та підсумкового контролю 11
8. Критерії оцінювання результатів навчання 15
9. Засоби навчання…. 15
10. Рекомендовані джерела інформації 16

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Педагогічна деонтологія» має на меті сформувати здобувачів вищої освіти моральні цінності педагогічної професії через засвоєння її нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі. Ця дисципліна включає вивчення соціальної та виховної значущості дотримання норм педагогічної етики у професійній діяльності; ознайомлення майбутнього вчителя з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки і чітке їх засвоєння; формування моральних цінностей вчительської професії та відповідних якостей педагога; розвиток у майбутніх учителів етичної культури на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків; визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі; розкриття особливостей етичної поведінки вчителя при розв'язанні складних педагогічних ситуацій: розробка алгоритму індивідуальної педагогічної взаємодії.

Курс призначений для студентів педагогічних спеціальностей.

Ключові слова: *педагогіка; деонтологія; етична культура; норми педагогічної етики; педагогічна взаємодія; професійний імідж педагога.*

Abstract

The educational discipline "Pedagogical Deontology" aims to form in future teachers the moral values of the pedagogical profession through the assimilation of its normative principles, the development and self-development of professional ethical culture on a reflective basis. This discipline includes the study of the social and educational significance of a teacher's adherence to the norms of pedagogical ethics in professional activities; familiarization of the future teacher with the principles, norms and rules of professional and pedagogical behavior and their clear assimilation; the formation of moral values of the teaching profession and the corresponding qualities of a teacher; the development of ethical culture in future teachers on a reflective basis, encouraging them to self-analyze their actions; identification of typical errors of pedagogical behavior associated with the violation of the norms of pedagogical morality; disclosure of the features of the teacher's ethical behavior when solving complex pedagogical situations: development of an algorithm for individual pedagogical interaction.

The course is intended for students of pedagogical specialties.

Keywords: *pedagogy; deontology; ethical culture; norms of pedagogical ethics; pedagogical interaction; professional image of a teacher.*

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="6">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="3">денна форма навчання</td><td colspan="3">заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td colspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="5">Усі галузі знань</td><td colspan="6">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Модулів – 1</td><td colspan="6">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="3">2-й</td><td colspan="3">2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Змістових модулів – 5</td><td colspan="6">Семестр</td></tr>
<tr><td></td><td>3-й</td><td></td><td></td><td>3-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="6">Електронний адрес РПНД на сайті Університету:</td><td rowspan="6">Усі спеціальності</td><td colspan="6">Лекцій, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>30</td><td></td><td></td><td>10</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">Практичні, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>30</td><td></td><td></td><td>10</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">Самостійна робота, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>90</td><td></td><td></td><td>130</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td colspan="6" rowspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Загальна кількість годин – 150</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи– 6.</td><td rowspan="3">Освітній рівень: перший (бакалаврський)</td><td colspan="6">Вид контролю</td></tr>
<tr><td colspan="3">3-й семестр залік</td><td colspan="3">3-й семестр залік</td></tr>
<tr><td colspan="6">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: формування в здобувачів вищої освіти моральних цінностей педагогічної професії через засвоєння її нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових.

Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1. Здатність дотримання норм педагогічної етики у професійній діяльності власний професійний розвиток.
2. Здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку.
3. Здатність до визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі.
4. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;

5. Програма навчальної дисципліни

3-й семестр

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Педагогічна деонтологія як наука про норми професійної діяльності педагога

Тема 1. Педагогічна деонтологія як наука, її предмет, мета і завдання. Характеристика нормативно-правових документів.

1. Характеристика і генезис розвитку поняття «педагогічна деонтологія».
2. Цілі та завдання педагогічної деонтології як науки про професійну поведінку вчителя. Об'єкт і предмет педагогічної деонтології

Література [2], стор. 14–28; [5], стор. 39–53.

Тема 2. Шляхи формування та основи педагогічної деонтології.

1. Етико-філософські передумови: «мораль як ціннісно-імперативна форма регуляції суспільних відносин і поведінки людини
2. Право як форма регулювання поведінки людини і суспільних відносин. *Література [2], стор.34–40; [5], стор. 19–38.*

Змістовий модуль 2. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога

Тема 3. Поведінка педагога як предмет педагогічної деонтології.

1. Професійна етика як основа педагогічної деонтології.
2. Категорія обов'язку педагога.
3. Відповідальність педагога як категорія педагогічної деонтології

Література [2], стор.44–58; [5], стор. 50–73.

Тема 4. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя

1. Етичні норми як основа поведінки педагога.
2. Вимоги до професійної поведінки педагога в різні історичні епохи та в різних країнах світу.
3. Загальні та часткові норми педагогічної етики. Сутність рамкових норм: норми-права; норми-обов'язки; норми-заборони.

Література [2], стор. 60–68; [5], стор. 79–83.

Тема 5. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога.

1. Моральний обов'язок та відповідальність педагога. Педагогічна справедливість.
2. Сутність моральної самосвідомості особистості педагога
3. Честь і гідність педагога. Совість (сумління) педагога.

Література [3], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Змістовий модуль 3. Деонтологічні аспекти міжособистісної взаємодії

Тема 6. Деонтологічний контекст педагогічного спілкування.

1. Поняття педагогічного спілкування, його функції (пізнання особистості, організація взаємовпливу, організація взаємовідносин, пізнання особистості, співпереживання).
2. Структура педагогічного спілкування та характеристика його етапів (моделювання спілкування, комунікативна атака, управління спілкуванням, його аналіз).
3. Поняття культури й етики педагогічного спілкування.

Література [8], стор. 14–28; [4], стор. 29–53.

Тема 7. Вербальні і невербальні компоненти педагогічного спілкування

1. Деонтологічні вимоги до вербального та невербального спілкування.
2. Класифікація засобів невербальної комунікації.
3. Жести та їх роль у міжособистісному спілкуванні. Емоції і «мова тіла».

Література [8], стор. 14–28; [7], стор. 39–53.

Тема 8. Деонтологічні основи міжособистісної взаємодії в контексті професійної діяльності педагога

1. Педагогічна взаємодія з колегами: деонтологічний контекст.
2. Педагогічна взаємодія з батьками учнів (вихованців): деонтологічний контекст.

Література [1], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Тема 9. Подолання конфліктів у педагогічній діяльності.

1. Конфлікт як соціальне явище, його особливості.
2. Педагогічні конфлікти: види, причини, особливості.
3. Шляхи подолання конфліктів.

Література [1], стор. 14–28; [3], стор. 39–53.

Змістовий модуль 4. Особистісно-професійний імідж педагога як інструмент суб'єкт-суб'єктної взаємодії

Тема 10. Вимоги до професійного іміджу сучасного педагога.

1. Поняття іміджу, його типи.
2. Еволюція професійного іміджу педагога в контексті історії педагогіки.
3. Компетентність, професіоналізм і толерантність як важливі складові іміджу вчителя (вихователя).

Література [2], стор. 104–128; [5], стор. 99–103.

Тема 11. Деонтологічний підхід до створення позитивного іміджу педагога.

1. Педагог як центральна фігура міжособистісної взаємодії та позитивного іміджу освітнього закладу.
2. Структура образу особистості педагога з погляду іміджу.
3. Технології створення габітарного (зовнішнього) іміджу. Створення індивідуального стилю.
4. Фейсбілдинг, кінесика (сукупність рухів (жестів, міміки), що застосовуються в процесі людського спілкування (за винятком рухів мовного апарату); стиль одягу як елементи невербальної комунікації у професійному іміджі.

Література [2], стор. 108–129; [7], стор. 49–63.

Змістовий модуль 5. Педагогічна етика як детермінанта соціально-психологічного розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу

Тема 12. Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики

1. Класифікація методів індивідуальної педагогічної взаємодії.
2. Технологія використання прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії в найбільш типових ситуаціях шкільного життя.

Література [2], стор. 130–138; [7], стор. 39–53.

Тема 13. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях.

1. Дайте визначення поняття «педагогічна ситуація». Які види цих ситуацій вам відомі?
2. Дайте загальну характеристику прийомів педагогічного впливу.
3. Назвіть основні етапи бесіди, їх завдання та доцільні техніки спілкування.

Література [3], стор. 130–138; [7], стор. 39–53.

Тема 14. Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної поведінки педагога

1. Рефлексивний аналіз учителем своєї діяльності як спосіб самодіагностики.
2. Роль емоцій і почуттів у діяльності вчителя та їх коригування.

Використання тестових методик з метою виявлення рівнів моральної культури педагогів

Література [5], стор. 130–138; [8], стор. 39–53.

Тематичний план навчальної дисципліни

3-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Педагогічна деонтологія як наука про норми професійної діяльності педагога										
Тема 1. Педагогічна деонтологія як наука, її предмет, мета і завдання. Характеристика нормативно-правових документів	15	4	4	–	7	15	2		–	13
Тема 2. Шляхи формування та основи педагогічної деонтології.	15	2	2	–	11	15		2	–	15
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	–	18	30	2	2	0	28
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**28**
Змістовий модуль 2. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога										
Тема 3. Поведінка педагога як предмет педагогічної деонтології	10	2	2	–	6	10			–	10
Тема 4. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя	10	2	2	–	6	10	2		–	10
Тема 5. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога	10	2	2	–	6	10		2	–	10
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	–	18	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 3. Деонтологічні аспекти міжособистісної взаємодії										
Тема 6. Деонтологічний контекст педагогічного спілкування.	8	2	2	–	4	15	2		–	15
Тема 7. Вербальні і невербальні компоненти педагогічного спілкування	8	2	2	–	4	15			–	13
Тема 8. Деонтологічні основи міжособистісної взаємодії в контексті професійної діяльності педагога	7	2	2		3	15		2		15
Тема 9. Подолання конфліктів у педагогічній діяльності	7	2	2		3	15				15
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8	–	14	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**8**	**8**	**0**	**14**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 4. Особистісно-професійний імідж педагога як інструмент суб'єкт-суб'єктної взаємодії										
Тема 10. Вимоги до професійного іміджу сучасного педагога.	15	2	2		11	15	2			15
Тема 11. Деонтологічний підхід до створення позитивного іміджу педагога	15	2	2		11	15		2		15

Разом за змістовим модулем 4	30	4	4	–	22	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**4**	**4**	**0**	**22**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Змістовий модуль 5. Педагогічна етика як детермінанта соціально-психологічного розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу										
Тема 12. Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики	10	2	2		6	10	2			10
Тема 13. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях	10	2	2		6	10		2		10
Тема 14. Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної поведінки педагога	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 5	30	6	6	–	18	30	2	2	0	30
Усього годин	**30**	**6**	**6**	**0**	**18**	**30**	**2**	**2**	**0**	**30**
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**0**	**90**	**150**	**10**	**10**	**0**	**130**

Теми семінарських занять

3-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Педагогічна деонтологія як наука, її предмет, мета і завдання. Характеристика нормативно-правових документів	4	
2	Тема 2. Шляхи формування та основи педагогічної деонтології.	2	2
3	Тема 3. Поведінка педагога як предмет педагогічної деонтології	2	
4	Тема 4. Педагогічна етика як сукупність моральних норм професійної діяльності вчителя	2	
5	Тема 5. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога	2	2
6	Тема 6. Деонтологічний контекст педагогічного спілкування.	2	
7	Тема 7. Вербальні і невербальні компоненти педагогічного спілкування	2	
8	Тема 8. Деонтологічні основи міжособистісної взаємодії в контексті професійної діяльності педагога	2	2
9	Тема 9. Подолання конфліктів у педагогічній діяльності	2	
10	Тема 10. Вимоги до професійного іміджу сучасного педагога.	2	
11	Тема 11. Деонтологічний підхід до створення позитивного іміджу педагога	2	2
12	Тема 12. Технологія індивідуального педагогічного впливу вчителя на учнів згідно з нормами педагогічної етики	2	
13	Тема 13. Особливості етичної поведінки вчителя в різних педагогічних ситуаціях	2	2
14	Тема 14. Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної поведінки педагога	2	
	Разом	***30***	***10***

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
- написання рефератів – ***15 год. / 1 роботу;***
- підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
- підготовка завдань самостійної роботи ***- 3–5 год. / 1 робота.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	20
2	Підготовка до практичних занять	30	40
3	Підготовка до контрольних заходів	20	30
4.	Виконання завдань самостійної роботи (реферати, презентації, план-конспект уроку)	25	40
5.			
	Разом	**90**	**130**

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:
   - лекція;
   - пояснення;
   - дискусія;
   - диспут;
   - ілюстрування;
   - демонстрація;
   - відеометод;
   - майстер-клас
2) на семінарських заняттях:
   - практична робота;
   - фронтальне опитування;
   - частково-пошуковий метод;
   - спостереження.
   -

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Відповіді на семінарах	**Критерії оцінювання**
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: *8-й семестр: 30 балів для денної форми: – 15 семінарських занять по 2 бали;* *25 балів для заочної форми – 5 семінарських занять по 5 балів.*	

3-семестр

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бал = 30 балів	5х5 балів = 25 балів
Самостійна робота	14х2 бал = 28 балів	14х2 бал = 28 балів
Контрольна (письмова) робота	1х20 балів= 20 балів	1х20 балів= 25 балів
Підготовка до заліку	1х22 балів=22 балів	1х22 балів=22 балів
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

3-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 2	Т3	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т4	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 3	Т6	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т7	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т9	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 4	Т10	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т11	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 5	Т12	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т13	Відповідь на семінарському занятті	2	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т14	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2

Контрольна робота		20	Контрольна робота	25
Підсумковий контроль	Залік		Залік	
Сума		100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бех І. Д. Духовні цінності в розвитку особистості / І. Д. Бех // Психологія й педагогіка. 1977. № 2. С. 124–137.
2. Бобир О. В. Етикет учителя : навч.-метод. посіб. / Олександр Васильович Бобир. Київ : Слово, 2009 . 213 с.
3. Вайнола Р. Х. Деонтологічна культура : навч.-метод. посіб. для студ. мед. та пед. вищ. навч. закл. / Р. Х. Вайнола, С. С. Хлєстова ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова, каф. суспіл. дисциплін. Вінниця : ДКФ, 2010. 60 с.
4. Васильєва М. П. Теорія педагогічної деонтології / М. П. Васильєва. Х. : Нове слово. 216 с.
5. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч.-метод. посіб. для викл. і студ. вищ. навч. закл. / Г. П. Васянович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Львів. наук.-практ. центр, Львів. держ. фін. акад. Л. : Норма, 2005. 343 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник / [С. У. Гончаренко]. 2-ге вид., доп. й випр. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
7. Кодекс законів про працю України. Львів, 1993.
8. Луговий В. І. Компетентності та компетенції: поняттєво термінологічний дискурс / В. І.Луговий // Вища освіта України. К.: Гнозис, 2009. №3 (додаток 1). С. 8-14. (Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія технології»).
9. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика / Л. Л. Хоружа. К. : Преса України, 2003. – 320 с.

Допоміжна література

1. Васильєва М.П. Деонтологічна компетентність педагога як мета деонтологічної підготовки // Проблеми оновлення змісту та методів навчання у закладах освіти: Зб. наук. пр. // Проблеми сучасного мистецтва і культури. – Харків, 2003. – С.22-32.
2. Васильєва М.П. Нормативний компонент професійної поведінки педагога з позицій педагогічної деонтології // Засоби науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. - Харків: ХДПУ, 2003. Вип..19. С.164-174.
3. Васильєва М.П. Системний підхід до концепції змісту деонтологічної підготовки педагога // Проблеми підготовки студентської молоді до навчально-пізнавальної

діяльності: Зб. наук. пр. // Проблеми сучасного мистецтва і культури. - Київ: Науковий світ, 2002. С.24-32.
4. Васильєва М.П. Проблема виховання моральної культури педагога // Проблеми професійної педагогічної діяльності: Зб.наук. пр. // Проблеми сучасного мистецтва і культури. - Київ: Науковий світ, 2002. С.13-22.
5. Васильєва М.П. Професійна поведінка педагога як предмет педагогічної деонтології // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. Харків: ОВС, 2002. Вип. 21. С.63-71.
6. Васильєва М.П. Актуальність дослідження проблеми вибору в діяльності педагога // Теорія та методика навчання та виховання: Зб.наук. пр. Харків: ОВС, 2002. Вип.9. С.167-171.

1. Васянович Г. П. Сучасні аспекти педагогічної етики вчителя [Електронний ресурс] / Г. П. Васянович. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2005_8_1/doc_pdf/vasyanovich.pdf
2. Васянович Г. П. Методологічна культура вчителя в наукових пошуках Василя Сухомлинського [Електронний ресурс] / Г. П. Васянович // Педагогічний дискурс. 2011. Вип. 10. С. 92–94. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/peddysk_2011_10_23.pdf.
3. Педагогічна етика та професійна свідомість [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://osvita.ua/school/upbring/1074
4. Сутність і зміст педагогічної етики [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://coolreferat.com/ Сутність_і_зміст_педагогічної_етики
5. Чумак Л. В. Педагогічна деонтологія експліцитного періоду [Електронний ресурс] / Л. В. Чумак // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2012. – № 22(9). – С. 78–85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vlup_2012_22(9)__13.pdf